

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΜΣ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ – ΧΩΡΟΤΕΙΑ

ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ – ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

Ολοκληρωμένη Παρουσίαση
Γενικών Αρχών ΓΠΧΣΔΑ

Ομάδα διοίκησης:

Κλεοβούλου Γιώτα
Μεντζελοπούλου Νίκη
Νταφλούκα Πολυξένη
Πρέζα Ελισάβετ
Χαλκιαδάκη Μαριγιάννα

Διδάσκοντες:

Λαλένης Κων/νος
Σαπουνάκης Άρης
Μπεζαντέ Χριστίνα

Περιεχόμενα

1. Στόχοι του ΓΠΧΣΑΑ

2. Βασική Στρατηγική Επιλογή

3. Κατευθύνσεις και μέτρα προτύπου

4. Ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη των κύριων παραγωγικών δραστηριοτήτων

5. Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών τομέων - Τουρισμός

6. Προτάσεις

1. Στόχοι του ΓΠΧΣΑΑ

- Ενίσχυση του ρόλου της χώρας σε διεθνές, ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό επίπεδο
- Ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής
- Διαφύλαξη - προστασία του περιβάλλοντος
- Λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της ραγδαίας κλιματικής αλλαγής
- Παροχή συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού

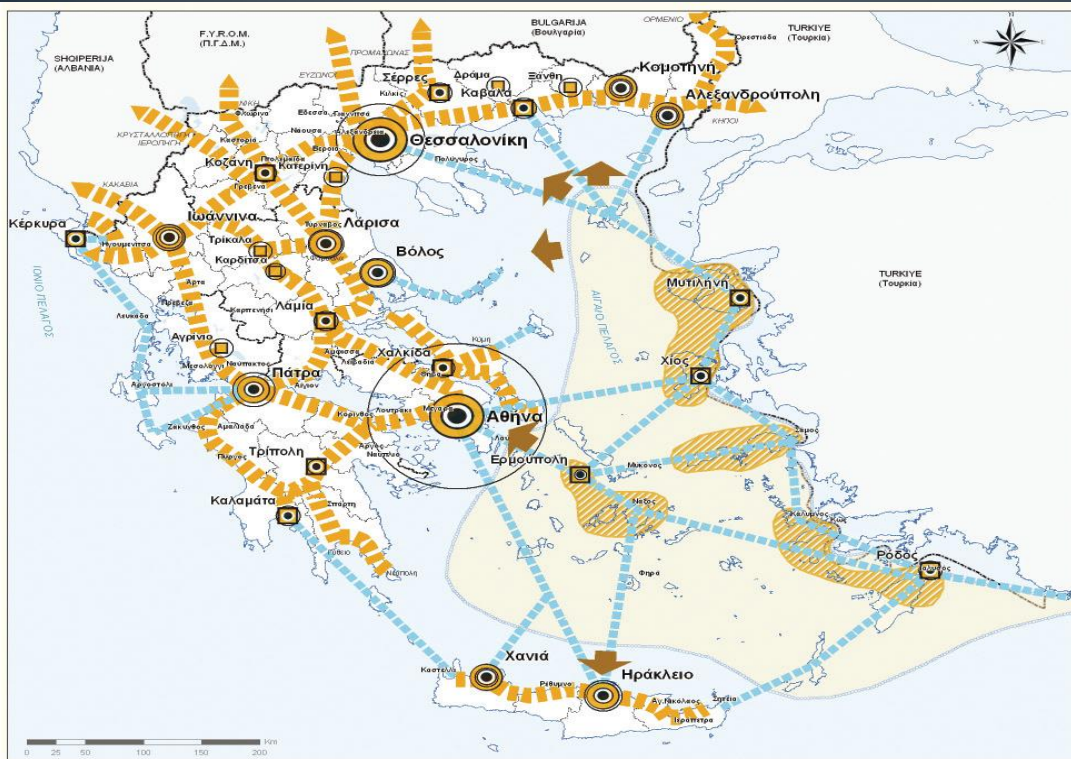
2. Βασική Στρατηγική Επιλογή

Η υιοθέτηση ενός προτύπου βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης, βασισμένου στη συγκρότηση πλέγματος πόλων και αξόνων ανάπτυξης, που θα ενισχύει την ανταγωνιστική παρουσία της χώρας στο διεθνές περιβάλλον και θα προωθεί την κοινωνική και οικονομική συνοχή, με διάχυση της ανάπτυξης στο σύνολο του εθνικού χώρου, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος

3. Κατευθύνσεις και μέτρα προτύπου

- Ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη **των κύριων παραγωγικών δραστηριοτήτων**
- Χωρική διάρθρωση **αστικού δικτύου** (ανάπτυξη Μητροπολιτικών κέντρων, συνεργασία πόλης-υπαίθρου)
- Χωρική οργάνωση και ανάπτυξη **ορεινού, παράκτιου, νησιωτικού, αγροτικού χώρου** και παραμεθόριων περιοχών
- Βιώσιμη χρήση και διαχείριση του **θαλάσσιου χώρου**
- Διατήρηση-προστασία-ανάδειξη **εθνικού, φυσικού & πολιτιστικού πλούτου**, διατήρηση-ανάδειξη της ποικιλομορφίας της **υπαίθρου**, βιώσιμη διαχείριση των **φυσικών πόρων**, αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών
- **Γεωγραφική ανασυγκρότηση** της χώρας
- Εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Γενικού Πλαισίου

Πύλες – Πόλοι και Άξονες Ανάπτυξης

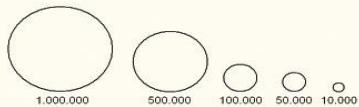
Χάρτης 5: Πύλες - Πόλοι και Άξονες Ανάπτυξης

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΟΛΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Μητροπόλεις
- Πρωτεύοντες εθνικοί πόλοι
- Δευτερεύοντες εθνικοί πόλοι
- Λοιποί εθνικοί πόλοι

ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥΣ 2001

ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

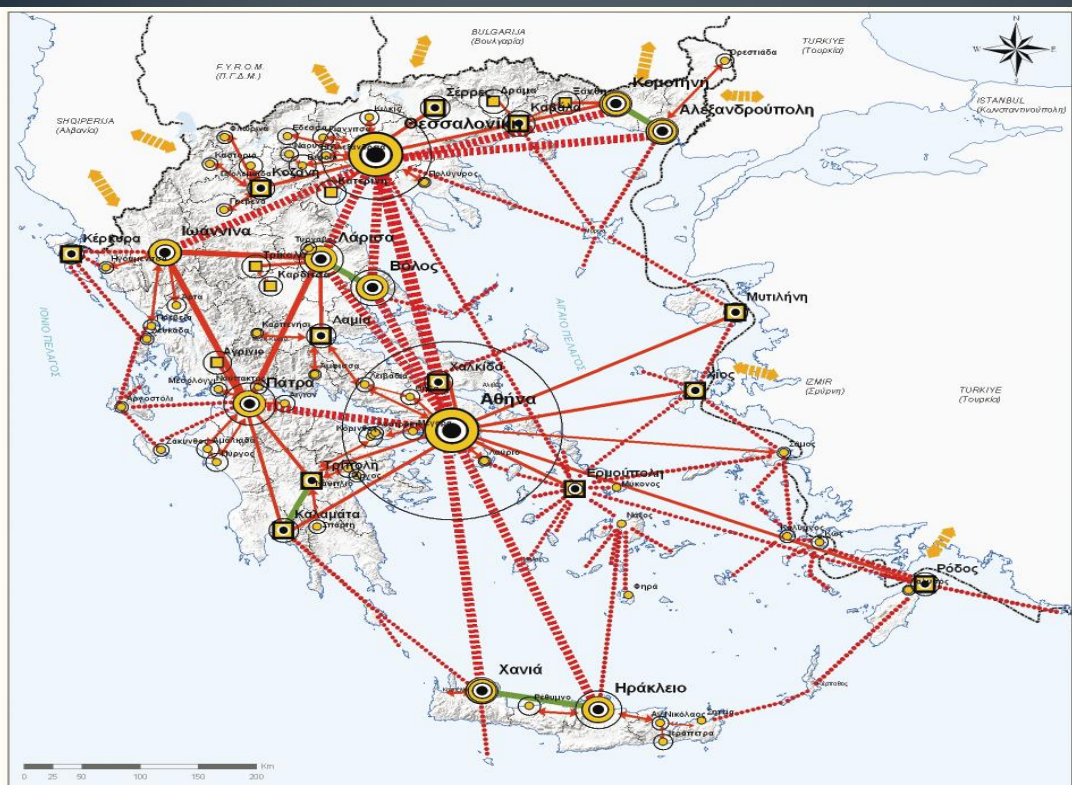
- Κύριοι χερσαίοι άξονες ανάπτυξης
- Θαλάσσιοι άξονες σύνδεσης

ΠΟΛΥΠΟΛΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

- Περιοχή νησιωτικού πολυπολικού συμπλέγματος
- Κύριες αναπτυξιακές ενότητες
- Εξωτ.: κύριες λειτουργικές συνδέσεις με ηπειρωτική χώρα & Κρήτη.

*Πηγή: ΕΣΥΕ - Απογραφή 2001

Πολυκεντρική και ισόρροπη χωρική ανάπτυξη

Χάρτης 8.1: Πολυκεντρική και ισόρροπη χωρική ανάπτυξη

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

- Μητροπόλεις (1ο επίπεδο)
- Πρωτεύουσες εθνικοί πόλοι (2ο επίπεδο)
- Δευτερεύουσες εθνικοί πόλοι (3ο επίπεδο)
- Λοιποί εθνικοί πόλοι (4ο επίπεδο)
Λοιπά νομαρχιακά κέντρα, αστικά κέντρα με πληθυσμό > 10.000κατ. και άλλα σημαντικά κέντρα (5ο επίπεδο)

 Ενίσχυση διασυνοριακών συνεργασιών

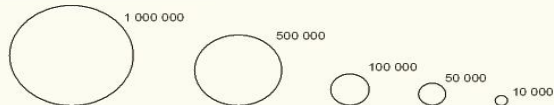
Κύριες λειτουργικές εξαρτήσεις:

- μεταξύ αστικών κέντρων 1ου επιπέδου
- αστικών κέντρων 2ου επιπέδου με αστικά κέντρα 1ου επιπέδου
- μεταξύ αστικών κέντρων 2ου επιπέδου
- αστικών κέντρων 3ου και 4ου επιπέδου με ανώτερα επίπεδα
- μεταξύ αστικών κέντρων 3ου και 4ου επιπέδου
- αστικών κέντρων 4ου και 5ου επιπέδου με ανώτερα επίπεδα
- αστικών κέντρων 4ου και 5ου μεταξύ τους
- συνλειτουργία αστικών κέντρων 2ου & 3ου επιπέδου (δίπολα)

Ενίσχυση Συνοχής Νησιωτικού Χώρου

- ενίσχυση σημαντικών λειτουργικών εξαρτήσεων νησιών μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα

Πληθυσμός οικιστικών κέντρων

4. Ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη των κύριων παραγωγικών δραστηριοτήτων

- ❑ Ιδιαίτερη έμφαση στη διευθέτηση συγκρούσεων χρήσεων
- ❑ Διασφάλιση προϋποθέσεων συνύπαρξης δραστηριοτήτων

Λαμβάνοντας υπόψη

- ❑ Μοναδικότητα και διαθεσιμότητα των πόρων για την ανάπτυξη κάθε παραγωγικής δραστηριότητας
- ❑ Στάθμιση κόστους –ωφέλειας σε κοινωνικό – οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο

5. Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών τομέων Τουρισμός

- **Βασικοί Στόχοι – Επιδιώξεις**
  - ❑ Ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας
  - ❑ Βελτίωση της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας (εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος)
  - ❑ Διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας σε νέες περιοχές προώθηση της ισόρροπης και αειφόρου ανάπτυξης
  - ❑ Περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος
  - ❑ Εξασφάλιση της προστασίας και της βιωσιμότητας των πόρων

Κατευθύνσεις ΓΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό	Βαθμός ενσωμάτωσης στο Ειδικό Πλαίσιο	Βαθμός ενσωμάτωσης στο προτεινόμενο Ειδικό Πλαίσιο
Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προορισμών, ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας, αναβάθμιση και αποκατάσταση δομημένου χώρου	■ ■	■ ■ ■
Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και του τοπίου. Ιδιαίτερη μέριμνα για την τουριστική ανάπτυξη των νησιών, στο πλαίσιο προστασίας και ανάδειξης του φυσικού δομημένου και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους, που αποτελεί και συγκριτικό τους πλεονέκτημα	■	■ ■ ■
Διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας με ένταξη των αναξιοποίητων τουριστικά πόρων της ενδοχώρας στο προσφερόμενο προϊόν	■	■ ■ ■
Περιορισμός της διάσπαρτης εκτός σχεδίου δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε ευαίσθητες περιοχές (Natura, ορεινός όγκος, μικρά νησιά με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης)	■	■ ■ ■
Εμπλουτισμός και αναβάθμιση των κοινωνικών, τεχνικών και ειδικών υποδομών στην κατεύθυνση της διεύρυνσης των τουριστικών προορισμών	■	■ ■

Κατευθύνσεις ΓΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό	Βαθμός ενσωμάτωσης στο Ειδικό Πλαίσιο	Βαθμός ενσωμάτωσης στο προτεινόμενο Ειδικό Πλαίσιο
Προώθηση προγραμμάτων ανάπλασης για την περιβαλλοντική αναβάθμιση περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος	■	■ ■ ■
Ανάπτυξη επιλεγμένων ειδικών μορφών τουρισμού με ηπιότερα κατά κύριο λόγο χαρακτηριστικά	■ ■	■ ■ ■
Διασύνδεση και διάχυση των αποτελεσμάτων του τουρισμού στους λοιπούς τομείς της οικονομίας και κυρίως στον πρωτογενή	■	■ ■
Σταθερό πλαίσιο κανόνων για τη χωροθέτηση επιχειρήσεων σχετικών με τον τουρισμό και διαμόρφωση για την προσέλκυση τουριστικών επενδύσεων	■	■ ■
Διαρκής παρακολούθηση, εξειδίκευση και αναπροσαρμογή των στόχων, κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων της αναπτυξιακής νομοθεσίας και κινήτρων για την καλύτερη εξυπηρέτηση του τομέα	■	■ ■

Συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας

Διαρθρωτικά προβλήματα ελληνικού τουρισμού

- ❖ Πολυνησιακός χαρακτήρας
- ❖ Μήκος και ποιότητα των ακτών

❖ Έλλειμμα κεντρικών στρατηγικών προγραμματισμού και σχεδιασμού και εκ των υστέρων αποσπασματική επέμβαση του κράτους

❖ Η επικράτηση του μαζικού τουρισμού και η προσκόλληση στο μοντέλο «ήλιος –θάλασσα»

❖ Η έντονη εποχικότητα της ζήτησης

- ❖ Πολιτισμικό κεφάλαιο
- ❖ Ποικιλία και έντονη εναλλαγή της μορφής και του είδους των πόρων

❖ Η συγκέντρωση της τουριστικής προσφοράς σε συγκεκριμένους χώρους

❖ Το μη ικανοποιητικό επίπεδο υπηρεσιών

- ❖ Πυκνότητα και ποικιλία των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

❖ Η μη ορθολογική αξιοποίηση του τοπίου και η αντιμετώπιση του χώρου ως αντικείμενο στυγνής κερδοσκοπίας, αλλά και οι πιέσεις που ασκούνται στο χώρο λόγω οικονομικής συγκυρίας (ανάγκη επενδύσεων, αξιοποίηση δημόσιας περιουσίας)

- ❖ Κλίμα

↓

Η περιβαλλοντική υποβάθμιση και αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος

6. Προτάσεις

Συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας **αλλά** και Διαρθρωτικά προβλήματα ελληνικού τουρισμού

Το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό:

- Πρέπει να καθορίσει ένα χωρικό πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης προσανατολισμένο από κοινού στην ανάπτυξη και το περιβάλλον
- Δεν πρέπει να προσανατολίζεται μόνο στην αύξηση των τουριστικών καταλυμάτων και στην προσέλκυση νέων επενδύσεων, αλλά να επιδιώκει στην αναβάθμιση αυτών ώστε να αποκτήσει το τουριστικό προϊόν ποιότητα
- Να δώσει έμφαση στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που θα οδηγήσει σε επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και της ανταγωνιστικότητας του
- Να προωθεί τη συμπληρωματικότητα του τουρισμού με τους άλλους παραγωγικούς τομείς κυρίως τον πρωτογενή

